

سنگ قبرهای روستای آس قدیم^۱

محمد الوانسان خویی

عصر روز شنبه ۲۵ تیر ماه ۱۳۹۰ش برای بررسی وضعیت بقعه موجود در روستای آس قدیم، راهی آنجا شدیم. (۱) بقعه یاد شده در شمال روستا قرار دارد و مصالح به کار رفته در آن سنگ و ملاط است. این بقعه منسوب به سده ششم هجری، شش ضلعی است و سرداب و نمای آن در سال‌های اخیر توسط غارتگران میراث فرهنگی کنده شده و هم اکنون در حال تخریب و از بین رفتن است. به اعتقاد مردم روستا، مزار داخل بقعه، مربوط به مادر تیمور لنگ یا یکی از سرداران مغول است. به فاصله کمی از بقعه، قبرستان وسیعی مربوط به اوایل سده سیزدهم هجری قرار دارد که تا حدودی از دست چپاولگران در امان مانده و سنگ قبرها سالمند. سنگ قبرهای آنجا را می‌توان به دو بخش تقسیم نمود:

۱. سنگ قبرهای دارای نوشته

بیشتر نوشته‌های سنگ قبرها به صورت واضح و آشکار بوده و اطراف نوشته‌ها با نقوشی مزین شده است. قدیمی‌ترین سنگ، مربوط به سال ۱۰۰۹ق است. شروع بیشتر سنگ نوشته‌ها با آیه شریفه (کل من علیها فان) است و روی بعضی از آنها اشعار خوبی نوشته شده؛ مثل

آنکه آمد به جهان فنا خواهد بود آنکه پاینده و باقی است، خدا خواهد بود
۲۳ قطعه از سنگ قبرها دارای نوشته است که عکس آنها در پایان مقاله ارائه می‌شود.

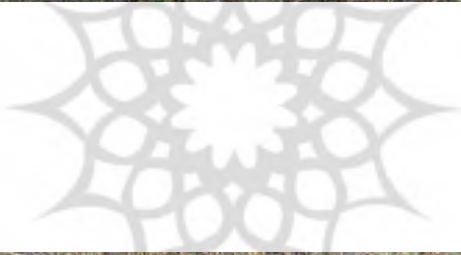
۱. روستای آس قدیم در ۲۸ کیلومتری جنوب هوراند و پنج کیلومتری راه شوسه اهر به کلیبر قرار دارد. مذهب مردمش شیعه اثنی عشری و کارشان گله داری و زراعت و محصولشان غلات و حبوبات است.

۲. سنگ قبرهای دارای اشکال مختلف

نوع دیگر سنگ قبرها، فاقد هرگونه نوشته است و به جای آن، اشکال مختلفی اعم از اشکال انسان‌ها، حیوانات مثل آهو، اسب و قوچ، ابزارهای جنگی مثل کمان، نیزه، خنجر، شمشیر و تبر و شکل‌های دیگری مثل شانه، آب خوری، گل و بونه و ... روی سنگ‌ها حکاکی شده است. ۴۷ قطعه از آن سنگ‌ها دارای شکل‌های متنوعی است که تصویر همه آنها ارائه می‌شود.

سنگ قبرهای روستای آس قدیم / محمد الوان ساز خوبی

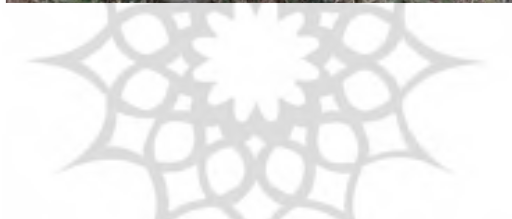
پیام بهارستان / ۲۰، ۴، ش ۱۴ / زمستان ۱۳۹۰

سنگ قبرهای روستای آس قدیم/ محمد الوانسا ز خویی

پیام بهارستان / د۴، س۴، ش ۱۴ / زمستان ۱۳۹۰

سنگ قبرهای روستای آس قدیم / محمد الوان ساز خوبی

پیام بهارستان / ۲۰، ۴، ش ۱۴ / زمستان ۱۳۹۰

سنگ قبرهای روستای آس قدیم/ محمد الوانساخ خویی

پیام بهارستان / د۲، س۴، ش۱۴ / زمستان ۱۳۹۰

سنگ قبرهای روستای آس قدیم / محمد الوان ساز خوبی

پیام بهارستان / ۲۰، س، ۴، ش، ۱۴ / زمستان ۱۳۹۰

سنگ قبرهای روستای آس قدیم/ محمد الوانسانز خویی

پیام بهارستان / د۴، س۴، ش ۱۴ / زمستان ۱۳۹۰

سنگ قبرهای روستای آس قدیم / محمد الوانسانز خوبی

پیام بهارستان / ۴، س، ۴، ش، ۱۴ / زمستان ۱۳۹۰

سنگ قبرهای روستای آس قدیم/ محمد الوانسانز خویی

پیام بهارستان / د، ۴، س، ۴، ش، ۱۴ / زمستان ۱۳۹۰

سنگ قبرهای روستای آس قدیم / محمد الوان ساز خوبی

پیام بهارستان / ۲۴، س، ۴، ش، ۱۴ / زمستان ۱۳۹۰

سنگ قبرهای روستای آس قدیم/ محمد الوانسانز خویی

پیام بهارستان / د، ۴، س، ۴، ش، ۱۴ / زمستان ۱۳۹۰

سنگ قبرهای روستای آس قدیم / محمد الوان ساز خوبی

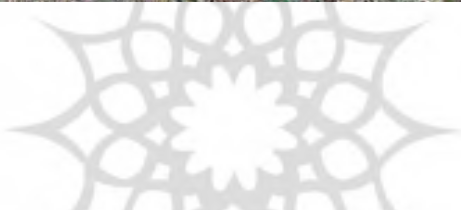
پیام بهارستان / ۲۰، ۴، ش ۱۴ / زمستان ۱۳۹۰

سنگ قبرهای روستای آس قدیم/ محمد الوانسانز خویی

پیام بهارستان / ۲۰، ۴، ش، ۱۴ / زمستان ۱۳۹۰

سنگ قبرهای روستای آس قدیم / محمد الوان ساز خوبی

پیام بهارستان / ۲۰، ۴، ش ۱۴ / زمستان ۱۳۹۰

سنگ قبرهای روستای آس قدیم/ محمد الوانسا ز خویی

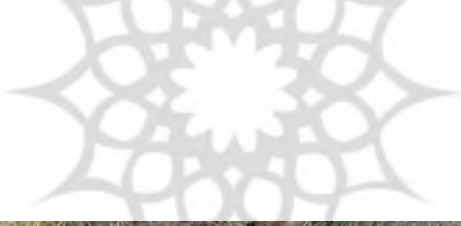
پیام بهارستان / ۲۰، س، ۴، ش، ۱۴ / زمستان ۱۳۹۰

سنگ قبرهای روستای آس قدیم / محمد الوان ساز خوبی

پیام بهارستان / ۲۰، س ۴، ش ۱۴ / زمستان ۱۳۹۰

سنگ قبرهای روستای آس قدیم/ محمد الوانسانز خویی

پیام بهارستان / د، ۴، س، ۴، ش، ۱۴ / زمستان ۱۳۹۰

سنگ قبرهای روستای آس قدیم / محمد الوانسانز خوبی

پیام بهارستان / ۲۰، ۴، ۴، ش ۱۴ / زمستان ۱۳۹۰

سنگ قبرهای روستای آس قدیم/ محمد الوانساخ خویی

پیام بهارستان / د۴، س۴، ش ۱۴ / زمستان ۱۳۹۰

سنگ قبرهای روستای آس قدیم / محمد الوانسانز خوبی

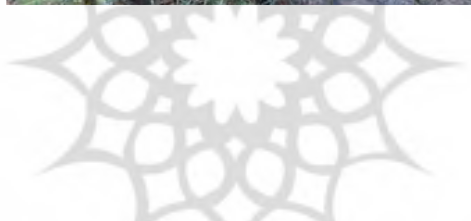
پیام بهارستان / د. ۴، س. ۴، ش. ۱۴ / زمستان ۱۳۹۰

سنگ قبرهای روستای آس قدیم/ محمد الوانسانز خویی

پیام بهارستان / د، ۴، س، ۴، ش، ۱۴ / زمستان ۱۳۹۰

سنگ قبرهای روستای آس قدیم / محمد الوانسانز خوبی

پیام بهارستان / د، ۴، س، ۴، ش، ۱۴ / زمستان ۱۳۹۰

سنگ قبرهای روستای آس قدیم/ محمد الوانسانز خویی

پیام بهارستان / د۲، س۴، ش۱۴ / زمستان ۱۳۹۰

سنگ قبرهای روستای آس قدیم / محمد الوانسانز خوبی

پیام بهارستان / ۲۰، ۴، ش ۱۴ / زمستان ۱۳۹۰

سنگ قبرهای روستای آس قدیم/ محمد الوانسانز خویی

پیام بهارستان / د، ۴، س، ۴، ش، ۱۴ / زمستان ۱۳۹۰

سنگ قبرهای روستای آس قدیم / محمد الوانسانز خوبی

پیام بهارستان / ۲۰، ۴، ش ۱۴ / زمستان ۱۳۹۰

سنگ قبرهای روستای آس قدیم/ محمد الوانسانز خویی

پیام بهارستان / د، ۴، س، ۴، ش، ۱۴ / زمستان ۱۳۹۰

سنگ قبرهای روستای آس قدیم / محمد الوان ساز خوبی

پیام بهارستان / ۲۰، ۴، ۴، ش ۱۴ / زمستان ۱۳۹۰

سنگ قبرهای روستای آس قدیم/ محمد الوانساخ خویی

پیام بهارستان / د۲، س۴، ش۱۴ / زمستان ۱۳۹۰

سنگ قبرهای روستای آس قدیم / محمد الوان ساز خوبی

پیام بهارستان / ۲۰، ۴، ش ۱۴ / زمستان ۱۳۹۰

سنگ قبرهای روستای آس قدیم/ محمد الوانسانز خویی

پیام بهارستان / ۲۰، س، ۴، ش، ۱۴ / زمستان ۱۳۹۰

سنگ قبرهای روستای آس قدیم / محمد الوانسانز خوبی

پیام بهارستان / د۴، س۴، ش ۱۴ / زمستان ۱۳۹۰

سنگ قبرهای روستای آس قدیم/ محمد الوانسانز خویی

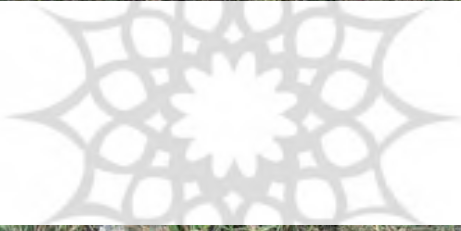
پیام بهارستان / د، ۴، س، ۴، ش، ۱۴ / زمستان ۱۳۹۰

سنگ قبرهای روستای آس قدیم / محمد الوانسانز خوبی

پیام بهارستان / ۲۰، ۴، ش ۱۴ / زمستان ۱۳۹۰

سنگ قبرهای روستای آس قدیم/ محمد الوانسانز خویی

پیام بهارستان / د، ۴، س، ۴، ش، ۱۴ / زمستان ۱۳۹۰

سنگ قبرهای روستای آس قدیم / محمد الوان ساز خوبی

پیام بهارستان / ۲۰، س، ۴، ش، ۱۴ / زمستان ۱۳۹۰

سنگ قبرهای روستای آس قدیم/ محمد الوانسانز خویی

پیام بهارستان / د۲، س۴، ش۱۴ / زمستان ۱۳۹۰

سنگ قبرهای روستای آس قدیم / محمد الوان ساز خوبی

پیام بهارستان / د، ۴، س، ۴، ش، ۱۴ / زمستان ۱۳۹۰